

Sprawozdanie

Komisji gospodarstwa krajowego L. 345/S. o sprawozdaniu Wydziału krajowego o popieraniu kultury krajowej na polu budowli wodnych.

Wysoki Sejmie!

Obszernem sprawozdaniem swoim przydzielonem uchwałą dnia 2. Grudnia 1887, wniesionem, co z uznaniem podnieść trzeba po raz pierwszy dość wcześnie, daje Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi wyczerpujący obraz całej działalności na tem polu w kraju. Z ogólnej części tego sprawozdania, gdzie mowa o wykonaniu przeszłorocznych uchwał Wysokiego Sejmu, Komisya podnieść musi z ubolewaniem, że W. c. k. Ministerjum nie uwzględniło dotychczas tak słusznego postulatów Sejmu o podniesienie liczby sił technicznych w kraju. Powołując się co do ich potrzeby na swoje przeszłoroczne sprawozdanie, oraz przyłączając się w zupełności do wyводу Wydziału krajowego w piśmie do c. k. Namiestnictwa z dnia 10. Czerwca r. b. wyrażonego, Komisya przedstawia Wysokiemu Sejmowi do uchwały ponowienie przeszłorocznej rezolucyi, o ile takowa odnosi się do pomnożenia sił technicznych w kraju, z opuszczeniem ustępu wzywającego Rząd do nakazania organom swoim energicznego działania w kierunku zawiązywania spółek wodnych. Wezwanie bowiem takie, jak to w dalszym ciągu niniejszego sprawozdania uwidoczniło, byłoby bezprzedmiotowe, wobec energii i gorliwości, z którą władze państwowe popierały w tym roku zawiązywanie spółek wodnych. Komisya żywi nadzieję, że starania Wydziału krajowego około tej sprawy przy interwencji pana Ministra dla Galicyi pożądanym skutkiem odniosą. — Rząd krajowy przez usta JE. pana Namiestnika zaznaczył w dyskusyi przeszłorocznej w Sejmie swoje przychylnie stanowisko, oraz wyraził życzenie, aby rezolucya sejmowa odniosła pomyślny skutek; w tym roku zaś przysłał do Komisji gospodarstwa krajowego sekretarza c. k. Namiestnictwa, referenta w sprawach melioracyjnych, p. Lanikiewicza, którego wywody i oświadczenia w Komisji jeszcze bardziej utwierdziły takową w przekonaniu o życzliwości Rządu krajowego dla spraw melioracyi.

Ważnym argumentem dla Rządu centralnego w Wiedniu, obok innych, za natychmiastowem pomnożeniem sił technicznych w kraju powinna być i ta okoliczność, iż od przeszłego roku siły techniczne rządowe są w wielu miejscach wyłącznie absorbowane budowaniem i nadzorem budowy znacznej ilości dróg i mostów, budowanych z pospiechem, a mających strategiczną ważność. Z tych powodów uprasza Komisya Wys. Sejm o uchwalenie rezolucyi pod II.)

Komisya zaznacza z zadowoleniem, że rezolucya przeszłoroczna domagająca się biura technicznego dla zabudowań potoków górskich odniosła skutek. Jakkolwiek bowiem c. k. Ministerstwo nie dało odpowiedzi Wydziałowi krajowemu na odnośną odezwę, to przecież p. Minister przedłożył Radzie państwa ustanowienie pięciu biur technicznych (z wliczeniem dwóch już istniejących), z których jedno będzie miało siedzibę w Galicyi. Przedłożenie to zostało przez Radę państwa uchwalone, żałować tylko wypada, że koszt tych biur obciążać będzie fundusz melioracyjny i tak za szczupły, by potrzebie coraz wzrastającej we wszystkich częściach monarchii zadosyć uczynić. Jest więc już pewność, że się niebawem rozpocznie w kraju działalność nowa zabudowań potoków górskich, działalność, która może z czasem klęskę wylewów w znacznej mierze zredukować, jeżeli nie całkiem usunąć. Wreszcie zaznaczyć wypada, że c. k. Rząd udzielił Wydziałowi krajowemu wpływ i ingerencyę przy układaniu kosztorysów i przeprowadzaniu robót wodnych subwencyonowanych przez kraj w myśl uchwały z 6. Października 1882 r., której się Sejm, rezolucyą do Wydziału krajowego wystosowaną w roku przeszłym, domagał.

Przedsiębiorstwa krajowe.

Komisya zaznacza z zadowoleniem, że w r. b. finansowanie przedsiębiorstw krajowych odbywa się normalnie, albowiem koszta tych melioracyj nie na samej kasie krajowej ciąży, jak to miało miejsce w roku przeszłym, Ministerstwo rolnictwa przychyliło się bowiem do zapatrywania Wydziału krajowego, że przy przedsiębiorstwach krajowych nie jest koniecznem formalne zawiązanie spółki do wypłaty subwencyj państwowych i zasiłki z funduszu melioracyjnego państwowego wpłynęły w zupełności; nie ziściły się zatem obawy wynurzone w Sejmie, że subwencye państwowe uchwalone na r. 1886, a nie wypłacone w tymże roku przepadną dla kraju, a zdanie Wydziału krajowego oraz Komisji gospodarstwa krajowego, którzy tych obaw nie podzielali, okazało się słusznem. W ogóle roboty około tych przedsiębiorstw idą dobrze, o ile pozwalają częściowo atmosferyczne stosunki i o ile siły techniczne krajowe nie były odrywane od kierownictwa budową, wygotowaniem katastru konkurencyjnego w spółkach przy tych przedsiębiorstwach, oraz przy przedsiębiorstwach spółkowych. Prawie wszędzie okazują się znaczne oszczędzenia, które Wydział krajowy zamierza użyć na uregulowanie dopływów mniejszych, na co się już i c. k. Ministryum zgodziło, zatwierdzając instrukcye administracyjno-techniczne, oddzielnie przedstawiane dla każdego przedsiębiorstwa melioracyjnego ustawowego przez Wydział krajowy.

Przedsiębiorstwa melioracyjne spółkowe.

Co do przedsiębiorstw melioracyjnych spółkowych, to widzimy znowu, że postęp ich robót cierpi na tym punkcie, że siły techniczne kraju muszą sporządzać katastry konkurencyjne, co wedle postanowień ustaw specyonalnych jest bezsprzecznie zadaniem sił rządowych, za to zaznacza Wydział z uznaniem, że c. k. urzęda krzątają się około zawiązywania spółek wodnych z gorliwością. Zawiązane zostały prawomocnie w roku kończącym się spółki wodne do osuszenia bagien Rudnickich, Łęgu i Gniłej Lipy, a czynność około zawiązania resztujących postąpiła znacznie.

Niektóre zarządy spółek wodnych mianowicie: Wydziały spółki wodnej regulacji Łęgu, gniłej Lipy i inne, udały się do Wydziału krajowego z prośbą o wyjednanie w Banku krajowym pożyczek, na pokrycie datków swych członków, względnie o przedstawienie Wysokiemu Sejmowi wniosku w sprawie organizacyi kredytu dla spółek wodnych stosownie do po-

stanowienia §. 3. l. M., oraz §. 55. ust. 2. statutu tego Banku. W skutek tego miała być zwołana na 26. Listopada r. b. ankietą w sprawie kredytu melioracyjnego, w której jednak o ile Komisji wiadomo do uchwał nie przyszło. — Komisya gospodarstwa krajowego uważa za swój obowiązek podnieść, że sprawa ta należy do naglących i objawia zdanie, że bez kredytu melioracyjnego rzeczywiście spółki obejść się nie mogą. Nie chcąc wejść in meritum sprawy, wyraża Komisya nadzieję, że jeszcze w ciągu bieżącej kadencji będzie miał sposobność Wysoki Sejm uchwalić coś stanowczego w tym względzie.

Nowo projektowane przedsiębiorstwa.

Wydział krajowy przedkłada w tym roku jeden tylko projekt regulacji niższej przestrzeni rzeki Gniłej Lipy, od miejsca, w którym się kończy regulacja tejże rzeki, uchwalona już przed dwoma laty przez Wysoki Sejm, aż do ujścia tejże rzeki do Dniestru pod Haliczem. Projekt ten przedkłada Wydział krajowy dla tego, że jest jedynym dojrzałym projektem regulacji. Suma kosztorysowa tej regulacji wynosi 540.000 zł. i rozciąga się na długość 45 kilometrów, załącza zarazem sprawozdanie techniczne pióra inżyniera Kędziora, który wyczerpująco sprawę omawia.

Dla ułatwienia administracji dzieli Wydział krajowy meliorację tę na dwie odrębne części mianowicie: od mostu na drodze państwowej w Rudzie do mostu na drodze państwowej w Bursztynie długości 25 klm.; i od mostu na drodze państwowej w Bursztynie do Dniestru długości 19 klm. i 523 mtr.

Co do użyteczności tej melioracji wykazuje wywzmiarkowane sprawozdanie techniczne inżyniera Kędziora, że grunta podlegające zalewom i w części zabagnieniu, jest to obszar przeszło 9.000 morgów łąk, które z natury gleby powinny należeć do najlepszych i najwydatniejszych w kraju.

Stratę całorocznego plonu już w dzisiejszych stosunkach oblicza na 135.000 zł., zaś podniesienie wartości dla interesowanych właścicieli przez osuszenie i odkwaszenie reprezentować może cyfrę trudną do obliczenia, ale w każdym razie bardzo znaczną, jak tego dowodzi fakt przytoczony w sprawozdaniu, że w miejscach niepodlegających wyjątkowo zalewowi, rentowność tych łąk dochodzi do cyfry 80 zł. z morga. Co do finansowej strony przedsiębiorstwa wynosiłby koszt melioracji na jeden morg: a) od ujścia do mostu w Bursztynie sumę kosztorysową 285.000 zł. obszar meliorowany 4058 morgów, koszt melioracji jednego morga przeciętnie 62 zł. 84 ct.; b) w środkowej sekcji od mostu w Bursztynie do mostu w Rudzie koszt ogólny przedsiębiorstwa 285.000 obszar meliorowany 4.985 morgów, koszt na jeden morg przeciętnie 57 zł. 21 ct.

Z tego okazuje się, że jakkolwiek melioracja ta nie tyle ma na celu ochronę od wylewów, ile raczej podniesienie rentowności, to jednak należy ona bezsprzecznie, zdaniem komisji, do przedsiębiorstw podnoszących znakomicie siłę podatkową na pewnym obszarze i że jest w wysokim stopniu rentowną. Obok interesowanych zyskałoby tak dobrze państwo jak i kraj w pewnej mierze, gdyż łąki mogłyby być przeniesione z klas niższych, do których dziś należą, do klas znacznie wyższych, przez co w pewnej mierze i kraj, a w wyższej mierze państwo znalazłoby, za ponoszone wkłady przy tych przedsiębiorstwach, odszkodowanie.

Już po rozdaniu sprawozdania Wydziału krajowego zostało komisji przedłożone pismo c. k. Ministerstwa rolnictwa z dnia 20. Listopada r. b. udzielone Wydziałowi krajowemu pismem c. k. Namiestnictwa z dnia 6. Grudnia 1887 r., z treści którego wynika, że c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych, departament dróg i budowli wodnych, uznało projekt cały tak w ogólności, jak i w szczegółach, jako gruntownie opracowany, a preliminarz kosztów,

jako bardzo umiarkowany; dalej rentowność przedsiębiorstwa za dostatecznie udowodnioną. Ministerstwo projektuje mało znaczące zmiany w szerokości i głębokości podeszwy projektowanego łożyska, które samo, jako mało donośne, pod względem finansowem uważa. Wobec powyższej opinii departamentu dla budowy wodnych oznajmia pan Minister rolnictwa, że widzi się spowodowanym zapewnić subwencyonowanie tej melioracyi, zasiłkiem wysokości 30% kosztów ogólnych w sumie 162.000 zł. i odpowiednią sumę wstawia w budżet funduszu melioracyjnego na rok przyszły. Także oświadcza, że co do treści przedłożonych ustaw melioracyjnych nie ma nic do zarzucenia.

Jakkolwiek komisya gospodarstwa krajowego gorąco życzy, ażeby kraj korzystał w jak najszerszej mierze z funduszu państwowego melioracyjnego, z którego już więcej jak połowa bo 2,600.000 zł. jest ustawami przedsiębiorstwom zapewniona, a Galicya z tejsze sumy zaledwie 436.528 zł. zużytkuje, co znaczy zaledwie 16½% całej sumy, to widzi się jednak spowodowaną, po gruntownem zbadaniu rzeczy, jak na ten rok, obie ustawy melioracyjne Wysokiemu Sejmowi do uchwały nie przedstawiać, lecz uprasza o uchwalenie tylko jednego z tych projektów do ustaw, mianowicie projektu co do średniej części Gniłej Lipy, od mostu w Rudzie do mostu w Bursztynie. Powody, które skłaniają komisję do odłożenia na czas późniejszy uchwalenia drugiego projektu, są następujące:

a) Siły obecne techniczne w służbie kraju będące są i tak rozrywane na różne strony i pomijając nawet okoliczności, że bywają w części używane do czynności sporządzania katastrów konkurencyjnych, to w żadnym razie, bez wielkiego podwyższenia etatu, nie wystarczyłyby obok koniecznych innych robót do przeprowadzenia naraz dwóch tak znacznych robót melioracyjnych. Należy mieć na oku okoliczność, że przez udzielenie żądanej przez Wys. Sejm ingerencyi organom krajowym przy planach, kosztorysach, robotach i kolaudacyi robót na rzekach drugorzędnych za spławne nieuznanych, pomnożyły się i pomnożą jeszcze agendy tychże sił;

b) Druga okoliczność, która nieuszła baczności komisyi, to, że roboty już rozpoczęte na górnej przestrzeni Gniłej Lipy, postępowały w r. b. leniwo, z powodu braku robotnika miejscowego tak dalece, że Wydział krajowy zamierza na rok przyszły sprowadzić z zachodniej Galicyi stawarzy.

c) Jako ostatni powód wreszcie podaje Komisya i tę okoliczność, że wpłynęło do Wysokiego Sejmu 9 petycyj pochodzących od właścicieli nadbrzeżnych dolnej części Gniłej Lipy, a proszących o to, aby regulacya ta nie przyszła do skutku. Jakkolwiek Komisya nie przecenia znaczenia tych petycyj i kładzie je na karb niezrozumienia własnego interesu ze strony właścicieli nadbrzeżnych, to upatruje jednak w nich przyczynę postępowania z regulacją powoli i stopniowo, a jest przekonania, że dobry skutek regulacyj wyższych zmieni zapatrywania właścicieli nadbrzeżnych niższej Lipy, a to tem bardziej, że niektórzy z petentów petycyonowali już do Wysokiego Sejmu, domagając się regulacyi, której teraz niechcą.

Wydział krajowy nie zamierzał i tak w roku 1888 rozpocząć roboty, albowiem nie żąda żadnych funduszków na tę regulację w budżecie 1888 r. Projekta do ustaw są bez terminu, w §. zaś 5. jest powiedziano „że termin rozpoczęcia budowy oznaczy Wydział krajowy w porozumieniu z administracją państwa“.

W myśl powyższych uwag przedstawia Komisya Wysokiemu Sejmowi do uchwały tylko jedną ustawę o regulacyi środkowej Gniłej Lipy załączoną pod ./ VII.).

Studia dla robót melioracyjnych.

W przeszłym roku uchwalił Wysoki Sejm na przeprowadzenie zdjęć melioracyjnych i studyów dla powiatów, gmin i spółek wodnych, w myśl uchwały z 27. Września 1882 sumę

1.000 zł. — W budżet na rok 1888 wstawił Wydział krajowy sumę 3.000 zł. — Podwyższenie to uważa Komisya za usprawiedliwione, albowiem w latach przeszłych używał Wydział krajowy obok kredytu na ten cel przeznaczonego także pozostałości funduszu powodziowego w kwocie 3.454 zł. 17 ct., w tym zaś roku przedstawia cały szereg robót na podstawie wyżwzmiankowanej uchwały Wysokiego Sejmu wykonać się mających, które żadaną przez Wydział sumę wyczerpać powinny. Zresztą dotacya ta, o ile z niej są pokrywane wydatki na studia dla przedsiębiorstw ustawowych, lub takich, które ustawowymi się staną, wróci do funduszu krajowego, albowiem po sankcyi ustaw, koszta te zwracane bywają z odnośnych funduszków regulacyjnych, jak to miało miejsce w r. b. przy regulacyi Łęgu, Kisieliny, Gniłe Lipy, Trześniówki. Z tych powodów uprasza Komisya o uchwalenie wniosku pod V.

Stacye wodoskazowe.

Wydział krajowy zobowiązał się w obec c. k. Rządu w roku zaprzeszłym założyć i utrzymać 25 nowych wodoskazów, nie wliczając 2 już istniejących dawniej na Dunajcu pod Gołkowicami i Maszkowicami, z których założonych zostało 5 w 1886, 7 w 1887, na rok przyszły projektuje Wydział założenie 13tu resztujących i prosi o otwarcie kredytu na ten cel w wysokości 2.000 zł. Koszt założenia wodoskazów jest bardzo różny — przy mostach kosztuje on zaledwie 30 zł., w miejscach gdzie mostów nie ma, trzeba je zabezpieczyć izbicami i lodowcami; na podstawie dotychczasowego doświadczenia, przypuszcza Wydział, że będzie około 150 zł. jeden kosztować. Komisya zatem prosi Wysoki Sejm, aby uchwalić raczył wniosek pod IV.

Wydział krajowy prosi o uchwalenie wniosku, upoważniającego go do wydatkowania kwot w rub. XIII. na rok 1887 aż do końca Marca 1889, zaś na rok 1888 aż do końca Marca 1890, a to według zasad przyjętych przy podobnych rubrykach budżetu państwowego. Komisya mniema, że żądanie to jest zupełnie uzasadnione, gdyż przy robotach zależnych od stanu atmosfery, łatwości lub trudności robotnika, ceny tegoż robotnika etc., jest rzeczą konieczną, aby Zarząd nie był krępowany obowiązkiem wydania przeznaczonych funduszków w ramach jednego roku.

Subwencya na regulacyę rzek niespławnych.

Na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 6. Października 1882, że kraj przyczyniać się będzie do kosztów przeprowadzenia i utrzymania regulacyi tej kategorii rzek w $\frac{1}{3}$ części, jeżeli c. k. Rząd co najmniej z równą sumą przyczyniać się będzie, przedstawia Wydział krajowy do uchwały cały szereg pozycyji, przeznaczonych na regulacye częściowe różnych rzek niespławnych.

Rozpatrzywszy uzasadnienie tych różnych pozycyji przyszła komisya do przekonania, że są one uzasadnione, z wyjątkiem pozycyji na regulacyę Dunajca pod Rostoką, która dopełnioną została w r. 1882, jeszcze przed uchwałą 6. Października 1882 r.; nie przychyła się zatem komisya do przedłożenia Wydziału kraj., aby $\frac{1}{3}$ kosztów tej regulacyi kraj ponosił, za to zwrot $\frac{1}{3}$ części kosztów utrzymania w mowie będącej regulacyi za rok 1883 w kwocie 123 zł. 50 ct. uznaje komisya za usprawiedliwiony i wniosek odpowiedni Wysokiemu Sejmowi przedkłada, a to z powodu, że uchwała z 6. Października 1882 roku kraj do ponoszenia tych kosztów obowiązuje. Z innych pozycyji przedłożonych przez Wydział krajowy do uchwały nie przedstawia ko-

misya pozycyi na regulacyę Sanu pod Jabłonią ruską 1.300 zł., oraz na regulacyę Sanu pod Prałkowicami 3.667 zł., albowiem samo c. k. Namiestnictwo w piśmie swem do Wydziału krajowego z dnia 22. Listopada 1887 roku proponuje odłożenie tych robót na rok przyszły, z powodu, że są mniej gwałtownie potrzebne. W roku bieżącym udzielił c. k. Rząd organom technicznym krajowym wymaganą przez Wysoki Sejm ingerencyę przy regulacyach rzek tej kategorii. Organa krajowe mają zapewniony wpływ przy wypracowaniu projektów technicznych i układaniu kosztorysów, przy wykonaniu robót przez kontrolę techniczną, wreszcie przy kolaudacyi tychże robót. Ponieważ komisya przywiązuje znaczenie do tej ingerencyi i uważa ją za bardzo potrzebną, ponieważ dalej projekta tych regulacyj zostały przez c. k. Rząd przedłożone dopiero w początku Listopada r. b., a zatem za późno, aby mogła ta ingerencya odnośnie do planów i kosztorysów być przez organa krajowe wykonaną — było to dla komisyi także powodem, dla którego regulacye, które c. k. Rząd sam, jako nie gwałtownie potrzebne przedstawił, Wysokiemu Sejmowi do uchwały nie przedstawia. Powołując się co do szczegółowego uzasadnienia pojedynczych pozycyí na sprawozdanie Wydziału krajowego, uprasza komisya Wysoki Sejm o uchwalenie wniosku pod III.

Na podstawie powyższego Komisya gospodarstwa krajowego ma zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Sejmowi następujące

W n i o s k i :

- I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 22. Listopada 1887 L. 55.668 o popieraniu kultury krajowej na polu budowli wodnych.
- II. Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, aby wzmocnił siły techniczne przy c. k. Starostwach w miarę potrzeby tak, aby wymogom rozwijających się regulacyj wód w kraju zadosyć uczynionem było.
- III. Sejm przyzwala na regulacyę rzek niespławnych w myśl uchwały swej z dnia 6. Października 1882 w rubr. XIII. poz. 155 na rok 1888 następane dalsze zasiłki:

a) na regulacyę Dunajca od mostu krajowego pod Gołkowicami do mostu kolejowego pod Nowym Sączem (I. rata)	2.000 zł.
d) na roboty ochronne na Dunajcu pod Olszynami	798 "
e) " " " " " " " Rostoką	124 "
f) " budowę opaski kamiennej na Dunajcu pod Strugą ad Tegoborze	1.295 "
g) " roboty ochronne na Sanie pod Krzywczą	1.625 "
h) " na obwałowanie Wisły pod Chwałowicami (II. i ostatnia rata)	1.500 "
i) " regulacyę Wisłoki pod Mokrczem	2.131 "
k) " " Sanu pod Sobiecinem	7.000 "
l) " " Dunajca pod Wróblowicami	3.000 "
m) " " Raby pod Stadnikami (I. rata)	813 "
n) " " Dunajca pod Wielogłowami	666 "
o) " " " " Kurowem	975 "
p) " " " " Czorsztynem	1.075 "
r) " " Popradu pod Biegonicami	1.267 "
s) " " Sanu pod Składem solnym (I. rata)	4.150 "
t) " " Wisłoka pod Wiśniową (I. rata)	488 "
u) " " " " Markuszową (I. rata)	569 "
w) " " " " Dobrzechowem (I. rata)	488 "
x) do dyspozycyi Wydziału krajowego	5.000 "

- IV. Sejm przyzwala na założenie krajowych stacyj wodoskazowych kredyt dodatkowy na rok 1888 (rubr. XIII. poz. 154 a) w kwocie 2.000 zł.
- V. Sejm przyzwala na przeprowadzenie zdjęć niwelacyjnych i studyów dla powiatów, spółek wodnych i gmin, po myśli uchwały swej z 27. Września 1882 dotacją na rok 1888 w kwocie 3.000 zł.
- VI. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wydatkowania kwot w rubr. XIII. uchwalonych, a mianowicie: kwot uchwalonych na rok 1887 aż do końca Marca 1889, kwot zaś preliminowanych na rok 1888 aż po końca Marca 1890, a to według zasad przyjętych przy podobnych rubrykach budżetu państwowego.
- VII. Sejm uchwała załączony projekt do ustawy o regulacji środkowej sekcji rzeki Gniłej Lipy.

Sprawozdaniem tem załatwione są petycje L. sej. 643, 494, 493, 495, 498, 644, 703, 642, 837.

Przewodniczący:

Stanisław Polanowski w. r.

Sprawozdawca:

Sanguszko w. r.

U s t a w a

z dnia o regulacji środkowej sekcji rzeki Gniłej Lipy.

Za zgodą Sejmu krajowego Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam co następuje:

§. 1.

Regulacja rzeki Gniłej Lipy na przestrzeni od mostu na drodze państwowej w Rudzie do mostu na drodze gminnej w Bursztynie, w powiecie Rohatyńskim, ma być wykonaną jako przedsięwzięcie krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej regulacji służyć ma zatwierdzony przez Ministerstwo rolnictwa projekt Wydziału krajowego z roku 1886., preliminujący koszta robót na 285.000 zł.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie, w porozumieniu z administracją Państwa, w obrębie granic powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta regulacji, włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu, pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczyniać:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6. ust. I. i §. 4 ustępu 1. ustawy z dnia 30. Czerwca 1884. Dz. u. p. Nr. 116. bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości trzydziestu procent kosztów;

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone są w okręgu konkurencyjnym, przez władze administracyjne oznaczyć się mającym, resztą preliminowanych kosztów budowy, a to w myśl §. 66. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. Marca 1875. Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 38. według stosunku korzyści, których oczekiwać należy, lub w miarę wielkości nie-

bezpieczeństwa, które ma być usunięte, albo też, o ile rozkład kosztów na tej podstawie nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Dla rozłożenia i ściągnięcia datków prywatnych stron interesowanych, w §. 3. c) wymienionych, zawiązana będzie przez administrację Państwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym spółka wodna.

Bliższe szczegóły co do wyboru i liczby członków Wydziału tej spółki, określi statut, przez władzę polityczną ułożyc się mający.

§. 5.

Czas trwania budowy ustanawia się na lat sześć. Termin rozpoczęcia budowy oznaczy Wydział krajowy, w porozumieniu z administracją Państwa.

§. 6.

Zasilki krajowe i państwowe, oraz prestacje konkurencyjne mają być uiszczone w czasie budowy w sześciu równych ratach rocznych z góry.

§. 7.

Dla utrzymania wykonanych robót regulacyjnych po skończeniu budowy ma być utworzony osobny fundusz. Fundusz ten składać się będzie:

1. z kwoty osiągniętej ze sprzedaży uzyskanych przez regulację gruntów;

2. z odsetek tej kwoty, jakie narosną w czasie budowy.

Dalsze postanowienia co do rozkładu reszty kosztów utrzymania na kraj i strony interesowane, ewentualnie utworzenia w tym celu jednej lub więcej spółek wodnych i innych zarządzeń, potrzebnych dla konserwacji budowli, wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 8.

Wykonanie robót regulacyjnych i konserwacyjnych, zarówno jak i administracją funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego, obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyc ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu też podobnie jak i stronom interesowanym przyznanym zostaje wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania rządowych organów technicznych, określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z administracją państwa.

§. 9.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, skarbu i spraw wewnętrznych.